

DEPRESSIE EN STEMMINGSSTOORNISSEN BIJ SENIOREN:

HERKENNEN, BEGELEIDEN EN DOORVERWIJZEN

Professionele opleiding voor zorgverleners die ouderen begeleiden

Depressie bij ouderen herkennen en adequaat begeleiden

Duur : 5 uur	Modules : 4 modules
Lessen : 16 lessen	Doelgroep : Professionals die ouderen begeleiden
Formaat : 100 % online, asynchroon	Aanbieder : N° 11757351875
Certificering : Qualiopi	Tarief : Op aanvraag

www.dynseo.com/nos-formations | contact@dynseo.com | 09 66 93 84 22

Opleidingsbeschrijving

Deze 5 uur durende training is gericht op professionals die ouderen begeleiden in alle soorten instellingen en diensten: medische residentie, thuis, thuiszorgdiensten, dagopvang. De training stelt hen in staat om depressie te onderscheiden van stemmingsstoornissen die verband houden met veroudering, risicofactoren en waarschuwingssignalen te identificeren, en een passende begeleidingshouding aan te nemen. U leert de specifieke kenmerken van depressie in aanwezigheid van cognitieve stoornissen, de preventie van zelfmoord bij ouderen, en het werken in een multidisciplinair team. Aan het einde van de training bent u in staat om een depressieve situatie te herkennen, uw begeleiding aan te passen en de juiste ondersteuning in te schakelen.

Module-overzicht

MODULE 1	Begrijpen van depressie bij ouderen	4 lessen
MODULE 2	Depressie opsporen — observatie en evaluatietools	4 lessen
MODULE 3	De persoon met een depressie begeleiden — houding en praktijken	4 lessen
MODULE 4	Voorkomen, begeleiden en samenwerken in teamverband	4 lessen

Leerdoelen

Leerdoelen

- Depressie onderscheiden van normale stemmingsstoornissen bij ouderen
- Risicofactoren en waarschuwingssignalen identificeren
- Screeningtools gebruiken aangepast aan de geriatrische context
- Het suïciderisico bij ouderen herkennen en beheren
- Een ondersteunende houding aannemen tegenover depressieve senioren
- Depressie bij personen met cognitieve stoornissen begeleiden
- Naar de juiste professionals doorverwijzen
- Samenwerken in een multidisciplinair team

Algemene informatie

Duur	5 uur
Doelgroep	Professionals die ouderen begeleiden in alle soorten instellingen en diensten (medische residentie, thuis, thuiszorgdiensten, dagopvang): verzorgenden, thuiszorgmedewerkers, verpleegkundigen, coördinatoren, animatoren
Vereisten	Geen, opleiding toegankelijk voor alle professionals die ouderen begeleiden
Tarief	Sur devis – TVA non applicable (article 261-4-4° du CGI)

Certificering	Qualiopi - Attestation de fin de formation
Organisatie	DYNSEO - N° de déclaration d'activité : 11757351875

Les 1 - Depressie — definitie, prevalentie en geriatrische specificiteiten

- Diagnostische criteria (DSM-5) aangepast aan de oudere persoon
- Prevalentie: 15 tot 20% van 65-plussers, vaak ondergediagnosticeerd
- Geriatrische specificiteiten: somatische masking, afwezigheid van uitgesproken verdriet
- Verschil tussen normale verdriet, reactieve rouw en depressieve episode

Les 2 - Risicofactoren bij ouderen

- Opgetelde verliezen: rouw, autonomie, activiteiten, woning
- Sociale isolatie en eenzaamheid: belangrijkste wijzigbare risicofactor
- Geassocieerde somatische aandoeningen: chronische pijn, neurodegeneratieve ziekten
- Depressogene medicijnen: corticosteroiden, bètablokkers, antihypertensiva

Les 3 - De atypische vormen en de diagnostische valkuilen

- Gemaskeerde depressie: klagen zonder verdriet te uiten
- Depressieve pseudodementie: depressie imiteert cognitieve stoornissen
- Depressie en apathie onderscheiden: twee verschillende klinische beelden
- Depressie bij dementie herkennen zonder verbale vragenlijsten

Les 4 - De niet-depressieve stemmingsstoornissen — angst, pathologisch rouw, dysthymie

- Algemene angst bij ouderen: somatische en gedragsmatige manifestaties
- Late bipolaire stoornis: onbekende realiteit bij 65-plussers
- Dysthymie: chronische depressie van lage intensiteit, vaak gebanaliseerd
- Pathologisch rouwen: wanneer het rouwproces zich niet natuurlijk oplost

Les 1 - De waarneembare tekenen in het dagelijks leven

- Gedragsveranderingen: terugtrekking, weigering van activiteiten, isolatie
- Veranderingen in eetlust en slaap: vroege signalen niet banaliseren
- Veranderingen in communicatie: mutisme, huilen, negatieve opmerkingen
- Psychomotorische vertraging onderscheiden van normale vermoeidheid

Les 2 - De screeningtools die door niet-artsen kunnen worden gebruikt

- GDS-schaal (Geriatric Depression Scale): afname, scoring, limieten
- MINI-GDS met 4 items: snelle screening in enkele minuten
- Cornell-schaal voor depressie bij dementie: voor cognitieve stoornissen
- Tools gebruiken zonder de medische diagnose te vervangen

Les 3 - Observeren en doorgeven — de sleutelrol van de nabijheidszorgverlener

- Verzorgende als eerste schakel van de alertheid
- Wat te noteren: gedragingen, woorden, veranderingen over meerdere dagen
- Alert formuleren aan verpleegkundige of arts zonder overinterpretatie
- Continuïteit van observatie tussen dag- en nachtteams

Les 4 - Het suïciderisico bij ouderen

- Senioren vertegenwoordigen 30% van de suïcides in Frankrijk
- Specifieke risicofactoren: recent verlies, chronische pijn, aankondiging afhankelijkheid
- Waarschuwingssignalen: "Ik doe er niet meer toe", weigering van zorg
- Directe actie bij een oudere in suïcidale crisis

Les 1 - De ondersteunende houding tegenover depressie

- Vermijd contraproductieve aanmoedigingen: "Kom op, lach!"
- Actief luisteren en emotionele validatie: benoemen zonder minimaliseren
- Band onderhouden zonder relatie te forceren: regelmatige aanwezigheid

- Eigen emotionele resonantie beheren tegenover depressief lijden

Les 2 - Stimuleren zonder te forceren - de rol van activiteiten in de behandeling

- Fysieke activiteit bij het verminderen van depressieve symptomen
- Activiteiten met betekenis: tuinieren, koken, muziek, intergenerationeel
- Reminiscentie als therapeutisch hulpmiddel: verleden herbeleven
- Activiteiten aanpassen aan gemoedstoestand: voorstellen, weigering respecteren

Les 3 - De medische behandeling en de implicaties voor de zorgverlener

- Antidepressiva bij ouderen: werkingsduur, bijwerkingen
- Psychotherapie voor senioren: CGT, interpersoonlijke therapie, ondersteuning
- Electroconvulsie therapie (ECT): indicaties, rol van zorgverlener
- Medicatiebewaking: interacties, valpartijen, afkicken

Les 4 - De persoon met depressie en bijbehorende cognitieve stoornissen begeleiden

- Specificiteiten bij dementie: apathie, prikkelbaarheid, onverklaarbaar huilen
- Communicatie aanpassen: eenvoudige woorden, fysieke aanwezigheid, non-verbaal
- Risico van onderbehandeling: depressie als "normaal" getolereerd
- Samenwerken met zorgteam om gedragsreacties af te stemmen

MODULE 4

Voorkomen, begeleiden en samenwerken in teamverband

4 lessen

Les 1 - De preventie van depressie in instellingen

- Vecht tegen isolement: animatie, uitjes, bezoeken, praatgroepen
- Behoud van identiteit en sociale rollen: betrek persoon bij leven instelling
- Begeleiden van instroom: periode van ernstige depressieve kwetsbaarheid
- Rouwdetectie en -begeleiding: ondersteuningsbeleid binnen instelling

Les 2 - Oriënteren naar de juiste professionals

- Huisartsen: eerste aanspreekpunt, observaties doorgeven
- Liaisonpsychiater en geheugenconsult: wanneer inschakelen
- Psycholoog in instelling of zelfstandig: rol, indicaties, grenzen
- Territoriale voorzieningen: MAIA, Alzheimer-teams, geriatrische CMP

Les 3 - De DYNSEO-tools om depressie te voorkomen en te begeleiden

- E-SOUVENIRS: therapeutische herinnering om zelfvertrouwen te herstellen
- EDITH: zachte cognitieve stimulatie om betrokkenheid te behouden
- TOP CULTURE en BEBUZZ: collectieve activiteiten tegen isolement
- Tools integreren in gepersonaliseerd zorgproject gericht op welzijn

Les 4 - Zorg voor het zorgteam bij de depressie van de bewoners

- Emotionele impact van begeleiden depressieve mensen op zorgverleners
- Herkennen van medeleven vermoeidheid en risico van vicariële depressie
- Teamregulatie-ruimtes: praktijkanalyse, supervisie, debriefing
- Teamcultuur opbouwen die zorgt voor bewoners én professionals

Lesmethoden

- E-learning op het DYNSEO-platform, toegankelijk 24/7
- Afwisseling van theoretische modules en praktische casestudies
- Downloadbare hulpmiddelen en screeningtools
- Kennis evaluatie aan het einde van elke module
- Toegang tot DYNSEO-tools voor praktische toepassing
- Attestation de fin de formation na voltooiing